

Asia: VN/2801/2026

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi jätelain ja harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Laki jätelain muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

15 §. Jätteiden lajittelu- ja erilliskeräysvelvollisuus

Lautakunta pitää erittäin kannatettavana uuden lajitteluvollisuuden säätämistä suoraan lain tasolla. Perustelujen mukainen tavoite parantaa syntypaikkalajittelua on välttämätön kierrätysmarkkinoiden kehitykselle. Erityisen tärkeää on sekoittamiskiellon ulottaminen kuljetusketjuun, mikä ylläpitää lajittelumotivaatiota.

15 c §. Kielto kerätä kierrätyskelpoista tai uudelleenkäytön valmisteluun soveltuvaa jätettä energiajätteenä

Pykälä on välttämätön, jotta energiajätteestä ei muodostu kierrätyksen ohittava väylä. Lautakunta yhtyy perusteluihin siitä, että kierrätyskelpoista jätettä päätyy nykyisin liikaa polttoon.

21 a §. Kiinteistön haltijan tiedonjakovelvollisuus

Kannatamme uutta velvoitetta. On perusteltua, että kiinteistön haltija vastaa lajittelutiedon jakamisesta asukkaille ja liiketiloille. Tiedon kytkeminen jätehuollon kustannuksiin on keskeinen kannustin.

21 b §. Jätehuoltopalveluiden laatuvaatimukset ja palveluita tarjoavan neuvontavelvollisuus

Pidämme pykälää erittäin tärkeänä. On välttämätöntä, ettei ammattimainen toimija saa tarjota säännösten vastaista palvelua (kuten polttopalvelua kierrätyskelpoiselle jätteelle).

22 §. Valtion viranomaiset

Kannatamme Luonnonvarakeskuksen (Luke) nimeämistä elintarvikejätteen vähentämistä koordinoivaksi viranomaiseksi. Tämä selkeyttää työnjakoa kansallisella tasolla.

57 §. Tuotteen jakelijan tiedottamisvelvollisuus

Ehdotetut täsmennykset ovat kannatettavia. Erityisesti myyntipisteiden näkyvä opastus ja tieto korjausmahdollisuuksista tukevat tuotteiden elinkaaren pidentämistä.

93 §. Jäteneuvonta ja -tiedotus

Lautakunta pitää biojätteen erilliskeräyksen painottamista neuvonnassa kriittisenä kierrätysasteen nostamiseksi.

100 §. Ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin

Muutokset ovat perusteltuja tuottajavastuun valvonnan kannalta. On tärkeää, että kerääjän on sopimusperusteisesti osoitettava yhteistyö tuottajayhteisön kanssa, mikä ehkäisee harmaata taloutta.

121 §. Velvollisuus laatia siirtoasiakirja

Kannatamme siirtoasiakirjavaatimuksen poistamista jakelijoiden myyntipisteisiin palautettavista pienistä jäte-eristä. Tämä vähentää hallinnollista taakkaa ilman, että valvonnan taso heikkenee.

122 §. Tiedonsaantioikeus

Luken ja Lupa- ja valvontaviraston tiedonsaantioikeuksien laajentaminen on välttämätöntä EU-raportoinnin ja tuottajavastuun valvonnan tehostamiseksi.

124 §. Tarkastukset ja valvontasuunnitelmat

Lautakunta korostaa, että esitetty muutos tuo kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle merkittävän uuden velvollisuuden laatia valvontasuunnitelma hallinto-, palvelu- ja elinkeinotoiminnan jätteiden erilliskeräykselle.

Toisin kuin hallituksen esitysluonnoksen vaikutusarvioissa (kohta 4.2.9) esitetään, tätä valvontaa ei voida useinkaan suorittaa pelkästään muun valvontatyön ohessa.

Mikäli valvontaresursseja kohdennetaan merkittävästi uudelleen erilliskeräyksen valvontaan ilman lisäresursseja, on suuri riski, että muiden lakisääteisten ympäristönsuojelutehtävien suorittaminen kärsii.

Vaadimme selkeitä kansallisia linjauksia siitä, mitä muuta valvontaa voidaan mahdollisesti vähentää, jotta priorisointivastuu ei jää yksittäisille viranhaltijoille.

Voimaantulosäännös

-

Laki harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n muuttamisesta & säännöskohtaiset perustelut

6 §. Velvoitteidenhoitoselvityksen käyttötarkoitus

Erittäin kannatettava muutos. Lupa- ja valvontaviraston mahdollisuus pyytää velvoitteidenhoitoselvityksiä auttaa kohdentamaan valvontaa tuottajavastuun vapaamatkustajiin ja takaa reilun kilpailun.

Muuta huomioitavaa

Mahdolliset muut huomiot hallituksen esitysluonnokseen

Lakiuudistus on kokonaisuutena perusteltu, mutta on huomioitava, että uudet valvonta- ja neuvontatehtävät lisäävät kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen työmäärää.

Mikäli kunnalliselle viranomaiselle asetetaan uusia suunnitelmallisen määräaikaivalvonnan velvollisuuksia, se edellyttää kunnilta joko lisää taloudellisia resursseja tai selkeää lainsäädännöllistä tukea tehtävien priorisointiin, jotta lakisääteisten velvollisuuksien suorittaminen voidaan turvata.

Väinölä Sari
Mynämäen kunta